

בבא בתרא כ

משה שווערד

1. ספר שערים מצויינים בהלכה

וכל דבר שהוא מקבל טומאה, אינו חוצץ בפני הטומאה. פ"י הר"י מיגש, כיון שהטומאה נכנסת בו היאך יחצוץ בפני אחרים, כלומר אם אינו מגין על עצמו היאך יגן על אחרים. ומה

2. ספר דבר יעקב

א | האי חבית היכי דמיא אי דפומא לבר היא גופא תיחוץ אלא דפומא לגוא – הקר"ש [אות סה] מביא ראייה מקושית הגמ' לחקירה [הנ"ל יט: אות ט] האם דבר המקבל טומאה אינו חוצץ מפני שהוא עצמו נטמא, או דהוי כלל שדבר המקבל טומאה אין לו דין חציצה, דהכא החבית הוי דבר הראוי לקבל טומאה מלבר, ואעפ"כ אם פומא לגוא אינו חוצץ, והיינו משום שתלוי האם ממש נטמא בעצמו והטומאה נכנסת בו וממשיכה הלאה.

3. תוספות מסכת בבא בתרא דף כ עמוד א

היא גופה תיחוץ – ותימה היכי תיחוץ הא לא מבטל ליה התם [1] ותירץ ר"י ב"ר מרדכי דכיון שהתריפו הגרוגרות גם החבית נתקלקל ומבטלן אבל קשה לר"י דבפ"ב דשבת (דף קנז. ושם) דאמר שפקקו את המאור בטפיה כי פקקו מאי הוי הא לא מבטל ליה ואינו חוצץ וליכא למימר דביטלו הטפיה דא"כ היה בונה בשבת [2] ונראה לר"ת ולר"י דכלי חרס לא בעי ביטול אלא שפיר חוצץ אע"ג דלא מבטל ליה והא דקתני לקמן דכלי חרס ממעט בחלון ופריך כלי חרס הא חזי ליה התם מיירי בממעט חלון מכשיעור אבל אינו סותם כל החלון להכי בעי ביטול אבל היכא דסותם כל החלון כי הכא דקתני חוצצין דמשמע דסותם לגמרי ...

4. ספר דבר יעקב

ד | בא"ד – ונראה לר"ת ולר"י דכלי חרס לא בעי ביטול וכו' אבל הכא דסותם כל החלון וכו' – התוס' מחלקים שאם הכלי חרס סותם כל החלון אינו צריך ביטול, ואם ממעט את החלון צריך ביטול. הגר"ח [בחי' הגר"ח על הש"ס אות רפא הנ"ל יט: אות ו] מבאר סברת התוס' שאם סתם כל החלון אין הטומאה עוברת אפ' לא ביטלו, משום שאם החלון סותם לגמרי אין הדין משום שמבטל מהחלון שם פתח אלא משום שאין הטומאה יכולה לעבור, משא"כ כשאינו סותם כל הפתח אינו חוצץ אא"כ מבטל מהחלון דין פתח.

/ וכע"ז מבאר הקר"ש [אות סט] דבעינן שיהיה שיעור טפח בחלון, ואם יש שם שיעור טפח הטומאה עוברת גם דרך נקב כל שהוא, ולכן אם לא מבטלו מיקרי שיש שיעור טפח בחלון, ומ"מ אם נסתם לגמרי אין הטומאה יכולה לעבור.

5. ספר שערים מצויינים בהלכה

וכתבו התוס' לחלק בין אם אותו דבר סותם כל החלון אין צריך ביטול, ואם אינו סותם כל החלון בעי ביטול. וכן כתבו התוס' במס' שבת (מד: ד"ה ואינה מצלח). ונראה לי קצת טעם וסברא לזה, דאם סותם לגמרי הרי איכא לפנינו מחיצה שלימה, וממילא אין לו לטומאה דרך לצאת, אבל כשפתוח מקצתו הרי אין כאן מחיצה שלימה, ויש בזה גילוי דעת שאינו רוצה במחיצה שלימה, ולכן אם מבטלו [ובפרט כשמבטלו בפיו] הרי ביטול בזה הגילוי דעת, דאתי מחשבה ומבטל מחשבה [וכש"כ דיבור], אבל אם סתמו לגמרי יש בזה הוכחה שהוא רוצה במחיצה, ואפי' אינו מבטל בפיו אזלינן בתר מעשיו, דאתי מעשה ומבטל מחשבה, ואמרינן במס' שבת (נב:) כל הכלים יורדים לידי טומאה במחשבה ואין עולין אלא בשינוי מעשה, וע"י שסתם לגמרי יש מעשה שמבטלו.

6. ספר דבר יעקב

ח' בחבית של מתכת - הראשונים מקשים למה אין הגמ' מתרצת בחבית של עץ. הריטב"א מתרץ דשכיח יותר להשתמש בחבית של מתכת. הרמ"ה מתרץ דרבנותא קמ"ל שאפי' חבית של מתכת, שדין מתכת כמו המת עצמו [דחרב הרי הוא כחלל], אין אומרים שהחבית יטמא את הגרוגרות [וממילא לא יחצו], מכיון שהגרוגרות התליעו ואינם ראויים למאכל.

7. ספר חזון איש-יו"ד ס' קנה

ד' יש עושין וסוברין דהנולד קדם עי' הוא נפל ומתחשן כימנו ואינם זרחין צרפואתו חו' עשות אלא כל שנגמרו שערו ולפרניו הרי הוא ספק בן קיימא, וליש פוסקים הוא צחוקת ודאי בן קיימא, והייבין להשדל צרפואתו, ומחללין עליו את השבח נרפואתו, וכן מעידין עכשו עובדות רבות דבני ח' חיים ומחקיימין. בימים הראשונים היה מיעוט המלוי שנגמרו לו [וע"י יצמות ל"ז ח' נשי דידן לשבעה ילדן ומשמע דכיתה משפחחס ילדן בקציעות לשבעה ושמעתי דזה קיים גם עכשו] ורובן לחשעב אבל לא היו נגמרין נשמונה ונפיכה אמרו האי בן שבעה הוא

ואשחיו, וכמדומה דעכשו נשתנה הטבע וכפי צחינת הרופאים
אפשר שהוסיפו השתלמותם אחר ז' ונגמרו לח', והרי נשתנו
הטבעים נגדה למקוטעין כמש"כ הרמ"א סימן קנ"ו ס"ד בהגה'.
ואפשר דהא דאמרו בגמ' בן ז' הוא ואשחיווי אשחיו ר"ל בן
נמכר הוא [וכל הנמכרין נקראין על שם בן ז'] ונתאחר
שלא נמכר כל כך ונגמר לח', והעיקר שאינו בן ט' ונולד קדם גמרו
את השלימות ופלו הוא חלף נמכר להשתלם.

8. ספר שערים מצויינים בהלכה

וכתבו החוס' במס' שבת (שם ד"ה בן
שמנה) דעכשו מותר לטלטל כל תינוקות,
שאין אנו בקיאין, וכולם בספק בן ח' בן ט'
הם, דפעמים שהאשה מתעברות סמוך
לטיילתה ופעמים שאינם מתעברות מיד, כל

שאין ריעותא בשערו ובצפרניו, וכדאמרינן
במס' יבמות (פ:) האי בר שבעה הוא
ואישתהווי הוא דאישתהי. וכ"כ במג"א (סי'
של ס"ק טז), דמספיקא מטלטלין כל תינוק.
ובזמנינו שיש להם הרבה בקיאות בזה, א"כ
נשתנו העיתים ויהא אסור לטלטל בן ח', אבל
יש לומר דכיון דחכמת הרפואה גדול מאוד,
ואפי' בן ח' יכול לחיות א"כ מותר לטלטלו,
וצ"ע למעשה.

9. תוספות מסכת בבא בתרא דף כ עמוד א

ועובד כוכבים שישב בחלון - דעובד כוכבים אינו מקבל טומאה כדנפקא לן מקרא בפ"ב דנזיר (דף סא: ושם) דכתיב ואיש
אשר יטמא וגו' מתוך הקהל יצא עובד כוכבים שאין לו קהל ואע"ג דחכמים עשאום כזבים לכל דבריהם (שבת דף פג. גדה
דף לד.) כיון דמדאורייתא לא מקבלי טומאה חוצצין מפני הטומאה ...

10. ספר שערים מצויינים בהלכה

כיון דאיכא צעב"ח לא עביד. מכאן קשה על
מש"כ בפסקי תוס' במס' ע"ז (סי' יא)
דצער בע"ח אינו אסור אלא כשמצעה בלי
ריוח, והא כאן יש לו ריוח דשדי לה לכלבים,
ואפשר לומר דאע"ג דאינו אסור לא עביד הכי.
ובתבונת הדשן (ח"ב סי' קה) כתב, שכל דבר
שיש בו צורך האדם אין בו משום צעב"ח,
דלא נכראו כל הבריות רק לשמש את האדם
כדאיתא במס' קידושין (פב.) ומביא כמה
ראיות לדבריו, אלא שהעולם נזהרים ונמנעים
מזה, והטעם לפי שאינם רוצים לנהוג מדות
אכזריות נגד הבריות, שיראים דילמא יקבלו
עונש על כך. וכ"כ הרמ"א (אהע"ז סו"ס ה)
דמותר למרוט נוצות מאוונות חיות, וליכא

למיחש משום צעב"ח, ומ"מ העולם נמנעים
דהוי אכזריות. ועי' מש"כ בתשו' נודע ביהודה
(מהד"ת יו"ד סי' י). וע"ע בשו"ת מהר"י
אסאד (ח"ב סי' קסד) מה שדן בדברי הפסקי
תוס'. אבל עי' בחי' הר"י מיגש שכתב, הא
אפשר דשחיט לה ופסיק לה להוא אבר ושדי
לכלבים, דכיון דלאו בת שחיטה היא, שחיטתה
נמי צעב"ח, דהא הריגה היא ולא שחיטה,
ומבואר דאפי' יש צורך לאדם להאכיל לכלבים
שמונתיים עליו אסור. ובענין צער בע"ח
כשהוא לצורך האדם, ואי מיתה מיקרי צער,
כבר הארכנו בשמ"ב וקונ"א (ח"ד סי' קצא
סק"ב וסק"ג) עיי"ש.

11. ספר דבר יעקב

כז מזבין ליה לנכרי בקלניתא יהיב ליה לינוקא במסוד - האחרונים מקשים מהגמ' [שבת צ:] שאסור ליתן לתינוק חגב טמא שמא יאכלנו, וא"כ מה קושית הגמ' כאן יהיב ליה לינוקא.
א. המשנה למלך [טומאת מת טו-ב] מתרץ שהגמ' כאן מתרצת אליבא דר' יהודה שסובר שמותר ליתן לתינוק חגב טמא לשחק בו.
ב. הגמ"א [סימן שמג-ג] מתרץ דהכא שרי כיון

שאין חשש שהתינוק יאכלנו. ומבאר המחצית השקל שאינו ראוי לאכילה בלי כישול.
ג. בהג' הר"מ שטראשון מתרץ דקושית הגמ' שיהיב ליה לתינוק גוי.

12. חידושי הריטב"א מסכת בבא בתרא דף כ עמוד א

באומר שם תהא גניזתו. פ"ל עד שיהא לו פנאי לגנוזו כראוי אצל ת"ח וכיוצא בו, ואע"ג דלא מבטיל ליה הכא לעולם מ"מ עד ההוא זימנא דמבטל ליה ממעט כיון דמחמת איסור וכמקום גניזה משוי ליה.

13. ספר דבר יעקב

ה' רד"ה ואם הזיק וכו' ואעפ"כ מעכבין עליו השכנים להרחיק ככל השיעורים הללו שמא ידליק בתיהם ואין לו מה לשלם - לכאורה קשה למה רש"י אינו מפרש משום שאסור לו להזיק.
בחי' ר' נחום [אות מ] מבאר שהוקשה לרש"י למה חייב להרחיק, שלא ירחיק ואם יזיק ישלם. ונראה כוונתו דמשום איסור להזיק א"א לחייבו להרחיק כיון שאפשר שלא יזיק [או שהוא ישמור שלא יזיק], וגם אם יזיק הוא ישלם.
הרש"ש מקשה למה הוצרך רש"י לומר הטעם משום שמא אין לו מה לשלם, ולא ביאר משום שיכולים לטעון שאינם רוצים להתעצם עמו בב"ד. ואמנם הרמב"ן [בסוף קונטרס גרמי ד"ה ואי] כתב

הטעם משום שיכולים לטעון שאינם רוצים להתעצם עמו בב"ד.
הרש"ש מתרץ שכאן מסתבר שלא יהיה למזיק מה לשלם, שאם האש בתנור תדליק את הבית הרי כל רכושו של המזיק ישרף, ולכן מעדיף רש"י לכתוב טעם זה.
ואפשר לתרץ עוד ע"פ סברת הנה"מ [הנ"ל יח: אות כ] שדברים שא"א לשומרם ברשותו, ואם יהיה חייב לשמרם תבטל השימוש לגמרי, לא חייבה תורה לבטל השימוש א"כ איכא טעמא דחיישינן שהמזיק לא יכול לשלם.

14. ספר דבר יעקב-בבא קמא דף סא

ג] לא יעמיד אדם תנור בתוך הבית א"כ יש על גבו גובה ד' אמות וכו' ואם הזיק משלם מה שהזיק - מקשה הר"ף למה אצלנו במשנה אם הרחיק האש כשיעור שצוו חכמים והזיקה פטור מלשלם, וגבי תנור חייב לשלם.
הר"ף מתרץ דשם גבי תנור כיון שמדליק את התנור תדיר צריך לעיין שלא יזיק חבירו, אבל כאן שבאופן זמני מדליק אש אם מרחיק כשיעור ובכל זאת האש הזיקה הוי אונס ופטור. וכן תירצו הרשב"א והנ"י.

הנה"מ [סימן קנה-א] מבאר כוונת הר"ף דאצלנו כיון שהוי רק צורך שעה, נתנו חכמים שיעור שירחיק כ"כ שלא יוכל להזיק גם אם לא ישמרנו ואם הזיק הוי אונס ופטור, אבל גבי תנור לא רצו חכמים לתת שיעור הרחקה כ"כ גדול כיון שתנור הוי צורך קבוע, ואם היו מרחיבים השיעור לא היה אפשר לדור בבית, ולכן נתנו שיעור קטן שאפשר להשתמש עם שמירה ולכן אם לא שמר חייב.

הנה"מ [סימן קנה-א] מבאר כוונת הרי"ף דגבי אש כיון שהוי רק צורך שעה, נתנו חכמים שיעור שירחיק כ"כ שלא יוכל להזיק גם אם לא ישמרנו ואם הזיק הוי אונס ופטור [דאינו חייב בשמירה], אבל גבי תנור לא רצו חכמים לתת שיעור הרחקה כ"כ גדול כיון שתנור הוי צורך קבוע, ואם היו מרחיבים השיעור לא היה אפשר לדור בבית, ולכן נתנו שיעור קטן שאפשר להשתמש עם שמירה ולכן אם לא שמר חייב. ומפשטות לשון הרי"ף והנ"י לא משמע כמו ביאור הנה"מ, אלא משמע שהנחת תנור שהוי דבר תדיר איבעי ליה לעיוני אבל אש שאינו תדיר לא איבעי ליה לעיוני.

ז) ואם הזיק משלם מה שהזיק - (הרי"ף בב"ק [הובא בר' יונה וברשב"א אצלנו] מקשה מהא דאמרינן [בב"ק סא]: לגבי מדליק אש בתוך שלו, אם הרחיק האש כשיעור שצו חכמים והלכה והזיקה בשדה חבירו פטור מלשלם, וכאן גבי תנור חייב לשלם. הרי"ף מתרץ דגבי תנור כיון שמדליק את התנור תדיר צריך לעיין שלא יזיק חבירו, אבל היכא שבאופן זמני מדליק אש אם מרחיק כשיעור ובכל זאת האש הזיקה הוי אונס ופטור. וכן תירצו הרשב"א [כאן ובב"ק] והנ"י בב"ק.

יודע נזקיה, אבל ניזקין דלעיל לא ידע, ואי ידע ומינכרא מילתא לכו"ע חייב דמונא דידיה אזיק. וכ"כ בשו"ע (חור"מ סי' קנה ס"א) אע"פ שהרחיק כשיעור אם יצא האש והזיקה, משלם מה שהזיקה. ועי' בש"ך (שם סק"ב) שמביא קושית הרי"ף במס' ב"ק (כה: מדפי הרי"ף) דגבי תנור נתנו רבנן שיעור, ואפ"ה אם הזיק משלם, וגבי נזקי אש אם הרחיק כשיעור פטור, ועי"ש מה שתירץ. [ובבב"ב מבאר תירוצו, דשם נתנו שיעור הרחקה שלא יוכל להזיק אפי' לא ישמרנו, דלכן הרחיבו חז"ל בשיעורו, כיון שהוא רק לצורך שעה, ומשו"ה אם הזיק ע"י רוח שאינה מצויה הוי אונס ופטור, אבל כאן לא רצו ליתן שיעור הרחקה כ"כ כיון דתדיר הוא, ואילו היו מרחיבין השיעור לא היה אפשר לידור בבית כלל, ונתנו שיעור שלא יזיק ע"י שמירה, ויכול לשמר בהרחקה זו, וא"צ להרחיק יותר, משו"ה אם לא שמר והזיק חייב. ועי"ש בקצה"ח (סק"א) דמתרץ באופן אחר. ועי' ביש"ש (ב"ק שם סי' כח).

ואם הזיק משלם מה שהזיק. פרש"י דאם הזיק אחר שהיו שם כל השיעורין הללו משלם מה שהזיק כו'. וכ"כ בשו"ת הרא"ש (כלל קח-י) דהחמירו יותר בהזקות דאע"ג דארחיק כשיעור שאמרו חז"ל, אם הזיק חייב לשלם כדתנן כאן, ומסתברא דה"ה בשאר הזקות דמאי שנא, וכן מצא בספר העיטור דאכולהו שיעורא דתנא עד הכא קאי, והא דתני לה כאן, משום דהזיקא דנורא מינכר לכולי עלמא

ח) ואם הזיק משלם מה שהזיק - נחלקו הראשונים בשאר הרחקות דפירקין אם הרחיק כשיעור והזיק האם חייב לשלם.

18. בית הבחירה (מאירי) מסכת בבא בתרא דף כ עמוד ב

אמר המאירי לא יעמיד אדם תנור וכו' וענין זה הוא בבית לאחד ועליה לאחר זה דר בביתו וזה דר בעלייתו ואמר שלא יעמיד בעל הבית תנור לתוך הבית אא"כ יש לו גובה ארבע אמות עד פי התקרה אלא ישתמש בכירה שאין הסיקה גדול הא בשיעור ארבע אמות רשאי להעמיד תנור ואע"פ שיוצא ממנו עשן שאינו תדיר שאין העשן עובר בתחומו וכן לא יעמיד בעל העליה תנור בקרקע עלייתו עד שיהא תחת קרקע התנור מעזיבה בשלשה טפחים ובכירה טפח ובנחתום שהסיקו גדול פירשו בגמ' בתנור ארבעה טפחים ובכירה שלשה ואם הזיק משלם מה שהזיק ר"ל שאע"פ שהרחיק כשיעור שהזכרנו שנמצא עושה ברשות אע"כ אם הזיק משלם מה שהזיק ור' שמעון אומר לא נאמרו כל השיעורין אלא שאם הזיק יהא פטור מלשלם ואין הלכה כר' שמעון אלא כרבנן ומ"מ מקצת מפרשים כתבו שלא נאמר כן אלא באלו שהזיקו ניכר ונראה לעין ואין לו רשות במה שעינו רואה שהוא מזיק אבל נזקין האמורים במשניות שלפניה הואיל ואין היזקן ניכר מכיון שהרחיק ברשות פטור אפילו הזיק שאין כאן פשיעה וכל שעושה ברשות שלו ושלם בפשיעה אם הזיק פטור וכבר כתבנוה כן מצד אחר בפרק הבית והעליה והכל אחד ומ"מ בכלם אם עשה שלא ברשות והזיק חייב חוץ מן הגרמות כמו שיתבאר למטה:

19. שו"ע חושן משפט - סימן קנה

(לג) סמך באחד מאלו שהיה לו להרחיק וגרם הזיק לחבירו, יש מי שפותר מלשלם ויש מי שמחייב:

20. ספר דבר יעקב

ט] ר' שמעון אומר לא אמרו כל השיעורין האלו אלא שאם הזיק פטור מלשלם - כתב הר"ף שאין הלכה כר"ש כיון שהגמ' [בסוף כ"מ] אוקמיה בשיטה [אמר רבא רשב"ג ור"י ור"ש ס"ל כל שנתנו חכמים רשות אם הזיק פטור], ואין הלכה כשיטה.
בשי' ר' שמואל [אות מו] מסתפק האם סברת התנאים של השיטה דכל שעושה ברשות ב"ד לא חשיב מזיק או דאף דחשיב מזיק מ"מ תנאי ב"ד הוא לפוטרו. הרשב"א כתב שפטור משום שהוא אנוס.

21. ספר דבר יעקב

טז] תיקו - הרא"ש והרמ"ה [אות נ] והנ"י והטור פסקו שמספק אינו יכול לעכב עליו.
הרמב"ם [שכנים סופ"ט] כתב שלכתחילה אסור לפתוח החנות, ואם עבר ופתח א"א להסירו.
הגר"א [סימן קנה-ה הנ"ל יט. אות א] מבאר שהרמב"ם והרא"ש נתלקו בכל ספק חיוב הרחקה האם הוי דין איסור שספקו לחומרא או דין ממון שספקו לקולא, הרא"ש סובר שהוי ספק ממון שהוי קולא לנתבע דהיינו בעל החנות שהוא הנתבע. והרמב"ם ס"ל שהוי ספק איסורא, ורק עבר כבר האיסור הוי ספק ממון שמהני תפיסה מספק.

22. חידושי הרשב"א מסכת בבא בתרא דף כ עמוד ב

תנא ביין התירו מפני שמשביחו, תמיהא לי מילתא למה הוצרך תנא דברייתא לפרש לנו מפני שמשביחו וכי אם אינו משביחו ולא מפסידו לא היו מתירין, ונראה לי דמשום שממעטו הוצרך לגלות הטעם מפני מה התירוהו והלא מפסידו שממעטו ופלי שאע"פ שממעטו משביחו ויותר ממה שהוא מפסיד במיעוטו נשכר בשבחן, ואגב דתנא ביין שמשביחו תנא ברפת בקר מפני שמפסידו אע"פ שלא היה צריך לפרש דודאי כיון שאסרוהו במשנתנו מן הסתם אנו יודעין שהוא מפסיד, א"נ י"ל דלשון כחמים עושר וקמ"ל דהבלא מעלי לחמרא וכעובדא דרב הושעיא דירושלמי שכתבנו למעלה.

23. ספר שערים מצויינים בהלכה

רע, אבל מבושל ומעושן אע"פ שפסולין לנסכים כשרין לקידוש, דהרי לא נפסלו לנסכים אלא מפני שנשתנו מברייתן ולא שיהיו נפסלין מחמת גריעותא, דאדרבה הבישול והעשן משביחו. וכ"כ הרשב"א לקמן (צז:). דיוצאין ביין מבושל דעלווי עלייה לרוב בנ"א. וכ"כ הר"ן במס' פסחים (קנו. מדפי הר"ף) דמעושן ומבושל משביחין היין, ומביא ראיה מכאן, ואפילו לרבנן (סוף מס' תרומות) דאין מבשלין יין של תרומה מפני שממעטו, מורו שמעלהו בכך. וכ"כ בח"י הרמב"ן. ולפי"ז מיושב קושית ר"ת בתוס' לעיל (יח. ד"ה לא) דרש"י ס"ל כשיטת הראשונים הנ"ל. ועי' ברש"ש שתירץ נמי קושית ר"ת כן, וכתב כן מסברא דנפשיה, ונעלם ממנו דברי הראשונים הנ"ל.

ביין התירו מפני שמשביחו. פרש"י דהתירו לפתוח חנות של נחתומין וצבעין תחת אוצר של יין, שאין העשן קשה ליין. ובתשו' הריב"ש (סי' י) כתב, דיותר לקדש על יין מעושן כיון דהעשן משביחו, וכן הבישול משביח היין כדתנן במס' תרומות (פי"א מ"א) ר"י מתיר לבשל יין של תרומה מפני שמשביחו, ואע"ג דתנן במס' מנחות (פו:). דאין מביאין על המזבח יין מעושן נוכן פסק הרמב"ם איסורי מזבח פ"ו ה"ט, ואמר' לקמן (צז:). דאין מקדשין אלא על היין הראוי לנסך ע"ג מזבח, י"ל דלא אמרו כן אלא למעט הנפסל מחמת גריעותא, כמו מגולה או ריחו

24. שו"ע אורח חיים - סימן ערב

(ח) מקדשין על יין מבושל ועל יין שיש בו דבש, וי"א שאין מקדשין עליהם: הגה - והמנהג לקדש עליו אפילו יש לו יין אחר רק שאינו טוב כמו המבושל או שיש בו דבש (אגור):

25. שו"ע אורח חיים - סימן תעב

(יב) יוצאים ביין מבושל ובקונדיטון:

26. חידושי הרשב"א מסכת בבא בתרא דף כ עמוד ב

מתני' חנות שבחצר יכול למחות בידו ולומר לו איני יכול לישן מקול הנכנסים והיוצאים, לאו מקול הנכנסים ממש קאמר דהא אינו יכול לעכב מחמת קול הפטיש והריחים, ועוד דסיפא דמתני' דקתני אבל אינו יכול לומר איני יכול לישן מקול התינוקות אוקמה אביי בחצר אחרת אע"פ שהקול נופל באזניו, אלא טעמא משום רבוי דרך כלומר איני יכול לעמוד ולישן מפני רגל הרבים שמרבים עלינו את הדרך, והכין איתא בירושלמי דגרסי' התם דו יכיל למימר ליה אינון אזלין ואתו הכא בעיין לך ולא משכחין לך והן מרבין עלינו את הדרך.

ותמיהא לי מאי חנות שבחצר דקתני, דהו"ל למתני לא יעשה אדם חנות בחצר השותפין א"נ אחד מבני החצר שבקש ליעשות חנוני כלישנא דברייתא דקתני אחד מבני החצר שבקש ליעשות רופא או אומן חברו מעכב עליו, ע"כ נראה לי דה"ק חנות שבחצר כלומר שנועשה ברשות אע"פ כ יכולין הן לומר לו סבורין היינו לקבל ועכשו אין אנו יכולין לקבל, ומיהו מצאתי בירושלמי דמחלוקת שנויה היא שם דרבנן ורשב"ג דגרסי' התם תני לשכנו יכול הוא לחזור בו משקבל עליו אינו יכול לחזור בו רשב"ג אומר אף משקבל עליו יכול לחזור בו דר יכיל מימר ליה אינון אזלין ואתין הכא בעיין לך ולא משכחין לך והם מרבין עלינו את הדרך, וגרסי' תו התם אתיא דרשב"ג כר' מאיר דתניא תמן על כולן אמר ר"מ יכולה היא שתאמר סבורה הייתי שיכולה לקבל ועכשו איני יכולה לקבל, ומיהו קשה להעמיד משנתנו כדברי רשב"ג וכו' מאיר דמומין ודלא כחכמים, דמתני' דהכא הלכתא היא, וי"ל דאע"פ שבירושלמי העמידה כר' מאיר כיון דבגמרי' לא אמרו כן אפילו רבנן דתמן מודו בהא.

אבל אינו יכול לומר לו איני יכול לישן לא מקול הפטיש ולא מקול הריחים ולא מקול התינוקות, מפרש בגמ' לא מקול התינוקות בתינוקות של בית רבן ומתקנת ר' יהושע בן גמלא ואילך, ולא מקול הריחים, דוקא בטוחן לעצמו דליכא נכנסין ויוצאין.

27. שיעורי ר' דוד בבא בתרא דף כ עמוד ב

קכח) להרשב"א הטעם מפני ריבוי הדרך והנה הרשב"א (הובא בשטמ"ק) פירש, דהטעם שאיני יכול לישן מקול הנכנסין, אינו כפשוטו משום הקול, דמ"ש מקול הפטיש, אלא היינו מפני ריבוי הדרך, כלומר איני יכול לעמוד ולישן מפני רגל הרבים שמרבים עלינו את הדרך. והוסיף דאפי' שנעשה החנות ברשות, אעפ"כ יכול לומר לו כסבור הייתי שאני יכול לקבל ועכשיו אין אני יכול, ודייק מהלשון חנות שבחצר ע"ש.

וא"כ לפי"ז עיקר הטעם שמעכב, הוא רק משום ריבוי הדרך, ולא מפני שאין להם רשות להכנס לחצר, דבאמת יש להם רשות להכנס להחצר, ורק דזה גופא יכול לטעון [שיסלק החנות], דהחנות מפריע לו כיון דעי"ז יש ריבוי אנשים בחצר. והנה לדברי הרשב"א א"ש מה דבחצר אחרת אינו יכול לעכב, אף דכתב השטמ"ק דהחצר הוא באותו מבוי, ומשום דבמבוי לא שייך ריבוי הדרך.

אכן לפי דברינו הנ"ל, וכהסמ"ע, דהעיכוב הוי מחמת דאין רשות לילך שם, א"כ הא מבוי נמי הוי של בני החצירות כולם וא"כ מ"ט לא יעכב עליו כמו שמעכב בהחצר.